

לוח השבוע

התינוק", ולכן גם היא אינה בגדר לימוד כל-כך. אך כדאי ונכון ביותר שכל אחד ואחד יקבל על עצמו, שנוסף לאמירת פרקי-אבות בכל שבת משבתות הקיץ, יוסיף וילמד בעיון משנה אחת (לכל הפחות) עם הפירושים דמפרשי המשנה, כל אחד לפי ערכו⁴⁶.

יום רביעי

ל' בניסן, א' דראש-חודש אייר

[רבים ממנהגי ערב ראש-חודש וראש-חודש רוכזו בגיליונות קודמים].

מי שטרם בירך את 'ברכת האילנות', יזדרז לברכה היום⁴⁷.

יום חמישי

א' באייר, ב' דראש-חודש

יום שישי

ב' באייר

"תפארת שבתפארת", יום הולדת את כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, בשנת תקצ"ד⁴⁸.

(ולכאורה כן צ"ל גם באמירת הגשיפ בשבת הגדול) עם שמות ה' כמות-שהם.

צ"ע מ"ט רגילים אצלנו (כ"כ גם ביאוצרי עמי רמד, וכן נהג הרב) שא"א קדיש דרבנן אח"כ (ועד"ז אחר אמירת הגשיפ בשבת-הגדול, וקדיש-יתום אחר פסוקי הנשיאים [ראה במכתב הרבי הנדפס בסוף התהילים: "וכמשי"כ הלבוש סי' קליב, אשר **לעולם** צריכים לומר קדיש לאחר שאמרו פסוקים"] – עכ"פ צריך היה לדחות לאחריהם את הקדיש שאחרי התהילים, כמנהגנו בקדיש שאחרי שיר של יום ולדוד אורי וכו'), ובפרט שבשו"ע אדה"ז סו"ס נד נפסק שברייא דר' חנניה נוספה כאן **כדי לומר את הקדיש**.

(46 ספר-השיחות תנשי"א ח"ב עמ' 664, 596. הובא בשיערי המועדים ספירת-העומר, סי' לו. וראה גם יתורת-מנחם – התועדויות; תשי"א ח"ב סי' ע"ב 62 שבי"ק אדמו"ר מהור"י צ' אמר לרבי ללמוד או לומר פרקי אבות בשי"ס ווילנא [כנראה רק בגלל המפרשים, כי יש כמה שינויים בנוסח אדה"ז בפרקי אבות שבסידור מהנוסחאות האחרים, ויחייב אדם לומר בלשון רבו"י – ליקוטי-שיחות כרך ו עמ' 301, ועד"ז

בשער הכולל פ"ל סי' ג. וכמדומני שלא מצאתיו לע"ע נעתק ביבאורים לפרקי אבות"] "אבל לא באריכות". וכן מסופר בירשימותי חוברת קמג עמ' 10, שהורה כן כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב לאדמו"ר מהור"י צ' ושם בחוברת ה' עמ' 28 מסופר שאדמו"ר מהורשי"ב היה **לומד** פרקי אבות בשבתות הקיץ – לפעמים ב' וגי משניות בכל שבת, **ולכן נמשך אצלו** לימוד זה כל הקיץ (ראה יאוצרי עמי רמה. ועיי"ש בנושא זה ממקורות נוספים, וכן תיווך מסויים בין זה להאמור בחוברת קפב עמ' 20 שבכלל "למדו פרק" כל שבתות הקיץ).

(47 כיוון שהרבי ישערי הלכה ומנהגי או"ח ח"א סי' קיד) מדייק מלשון יסדר ברכת הנהנין לאדה"ז (פ"ג סי"ז) שרק בימי ניסן יכולים לברך.

(48 תולדות חייו בסיפר התולדות – אדמו"ר מוהר"ש"י לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (בהוצאת קה"ת, ברוקלין תשי"ז, תשנ"ז) ובפירוט נוסף, בספר בשם זה של הרה"ח ראי"ח שי גליצנשטיין, בהוצאת קה"ת, כפר-חבי"ד תשל"ו. וראה בירשימותי חובי קמ עמ' 8. קפז עמ' 17.

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש וצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקח

ערב שבת-קודש
פרשת שמיני
כ"ה בניסן ה'תשס"ד

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לזכות
האחים התמימים הדגולים לבית
דייטש
הרה"ח ר' זלמן, ר' יוסף, ר' אברהם-משה
וגיסם ר' גבריאל גופין שיחזו

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ה בניסן התשס"ד – ב' באייר התשס"ד

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ה בניסן	הלי פסולי המוקדשין. פרק יז-יט.	הלי שופר וסוכה וולוב. פרק ח.	מ"ע צ.
ש"ק	כ"ו בניסן	הלי עבודת יום הכפורים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	הלי שקלים.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע מט.
א'	כ"ז בניסן	פרק ד-ה. הלי מעילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ב.	מ"ע מט. קיח.
ב'	כ"ח בניסן	פרק ב-ד.	פרק ג.	מל"ת קיג.
ג'	כ"ט בניסן	פרק ה-ז.	פרק ד.	מל"ת קיד.
ד'	ל' בניסן	פרק ח. כל אבן וגי. ספר הקרבנות והוא ספר תשעה.. הלי קרבן פסח.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הלי קדוש החדש.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת קטו. קטז.
ה'	א' באייר	פרק ג-ה.	פרק ב.	מ"ע נו. נו. נח.
ו'	ב' באייר	פרק ו-ח.	פרק ג.	מל"ת קכח. קכט. קכו. קכז. קכב.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זמן זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד'							
ו', כ"ה בניסן	4.02	4.55	5.18	6.15	9.24	12.41	1.13	7.10.7	7.35
ש"ק, כ"ו בניסן	4.01	4.54	5.17	6.14	9.23	12.40	1.13	7.11.4	7.36
א', כ"ז בניסן	3.59	4.52	5.16	6.13	9.22	12.40	1.13	7.12.1	7.37
ב', כ"ח בניסן	3.58	4.51	5.14	6.12	9.22	12.40	1.13	7.12.8	7.38
ג', כ"ט בניסן	3.56	4.50	5.13	6.11	9.21	12.40	1.13	7.13.5	7.38
ד', ל' בניסן	3.54	4.48	5.12	6.10	9.20	12.40	1.12	7.14.2	7.39
ה', א' באייר	3.53	4.47	5.11	6.09	9.20	12.39	1.12	7.14.9	7.40
ו', ב' באייר	3.51	4.46	5.09	6.08	9.19	12.39	1.12	7.15.6	7.41

* הזמנים מתייחסים לאזור השפלה. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
שמיני	6.33	7.48	6.49	7.50	6.41	7.50	6.50	7.49
תזריע-מצורע	6.38	7.53	6.53	7.55	6.46	7.56	6.56	7.54

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוך • עורך: שניאור-זלמן רודמן • הגהה: יוסף-יצחק איידלמן
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז
 יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב
 כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
 אינטרנט: http://chabad.org.il דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il
 ISSN 0793-7474

לוח השבוע

משתיית 'משקה', וגם אלו שלאחר ארבעים, שאז "משתי מעליא"⁴², עליהם למעט בזה, וצריכה להיות אצלם השתייה מינה של תורה, שהיא פנימיות התורה.

"כל האמור לעיל הוא בנוגע לכל ימי השנה, הן בחול, הן בשבת והן ביום-טוב, וכן בנוגע לכל המקומות. רק בנוגע ליום אחד בשנה – פורים⁴³ – איני רוצה להתערב..."

במקום אחר⁴⁴, נדפסו שני תשובות בעניין: בעניין ה'היתר' שנטען כאילו למשפיע מותר לשתות יותר מכפי ה'גזירה':

מפיתוי היצר, כמובן, ובמלא – אין העצה לשמוע לפיתוי (שעל-דריזה יתגבר עוד יותר, ובמכלל-שכן שלא יניח להתועד באיזה פיתוי אחר, או גם בלא פיתוי), אלא הפכו.

ובמענה נוסף בעניין זה (הלשון אינו מדויק):

נבחלתי לשמוע, ובצנעה – גרוע מבפרהסיא.

במנחה אין אומרים 'צדקתך'.

קוראים פרק ראשון ממסכת אבות⁴⁵.

אמירת פרקי-אבות (כלשון אדה"ז בסידורו) באה בהמשך לתפילת מנחה, שעניינה אינו לימוד, וכלשון הידוע "אני מתפלל לדעת זה

אין אומרים 'אב הרחמים'. לאמירת 'אשרי' – מוסר הספר-תורה לאחר ההחזיקו בשיבה, והציבור רשאי לשבת, וביהללו' נוטלו שוב בידו (וכן נהג הרבי שנטל את הספר בעצמו, ואמר 'הללו'⁴⁶).

התועדות בבית-הכנסת⁴⁷. מי שלא הספיק לקיים המנהג לשתות 'ארבע כוסות' באחרון-של-פסח [או בארה"ק בשביעי-של-פסח], ישלים זאת ב[התועדות] שבת זו, מתוך שמחה וטוב לבב⁴⁸.

הגזירה על 'משקה'

בהתועדות שבת-קודש פרשת שמיני תשכ"ג, בקשר לפסוק "יין ושכר אל תשת", השמיע הרבי שיחה בקשר להגבלות על שתיית 'משקה'⁴⁹. בין השאר אמר שלא יעשו עליו 'קידוש', וגם כשעושים קידוש על יין שישתו רק 'רוב כוס' ולא (כבד' כוסות דפסח) את כולה, ובנוגע לשמחה, אפילו שמחת חתן, וכן בסתם התועדות חסידית, אפשר לומר לא יותר מאשר ג' פעמים 'לחיים', ושזה יהיה רק על כוסיות קטנות, באופן שכל ג' הפעמים יחד יכללו לא יותר מאשר 'רוב רביעית מצומצם'.

כל זה בקשר לאלה שקורם גיל ארבעים (ובפרט לבחורים שהם עדיין קודם הנישואין, שבקשר אליהם יש טעמים נוספים מדוע עליהם להימנע

ובפרט עלפי המבואר, שאייר הוא 'חודש שגולדו בו זיוותני עולם', הוא ראשי תיבות סוד המרכבה שלימה – אברהם, יצחק, יעקב, רחל (נחלת שבעה סי.ז. מאורי-אור בערכו) – אניק כרך טו עמ' קלו.

38) כשהרבי התפלל בשי"ק לפני העמוד, היה בדרך כלל נשאר לעמוד (לאחר אמירת ההפטר) על הבימה, וכשהגיע ליהללו היה מכריז 'יהללו ומלוה הספר-תורה בחזרה לארון הקודש ולקט הליכות ומנהגי ש"ק עמ' 42). אבל בימות החול חזר הרבי לפני העמוד כדי לומר 'אשרי יובא לציון וקדיש תתקבל, ואחרים אמרו 'יהללו (הרה"ח ר' יוסף-יצחק ש"י אופן. כנראה אין הקפדה מי יאמר זאת – ראה 'התקשרות' גיליון רבי' עמ' 18,17, לקט מנהגי ביהמ"ד חב"ד בשי"ק, שכתבו 'המגביה' אומר 'יהללו והרבי מחק זאת, ובנוסף – במוסף ציין "י" לפני המנהג, ובמנחה העיר "לא זהו הדיוק".

39) היום-יום, לי ניסן.

40) שיחת ש"פ קדושים, מברכים-החודש אייר ה'תשכ"ו סיג (שיחות-קודש תשכ"ו ח"ב עמ' 97). [תודה להרה"ח ר' יוסף-יצחק פסוקים שבפרקי-אבות, שהורה הרבי שלא לאומרם

ליפא ש"י קורצוויץ]]
 41) תוכן העניין בקצרה – ע"פ שיחות-קודש תשכ"ג עמ' 282. ראה במדור 'ניצוצי רבי' בהתקשרות' גיליונות 'אי"ב שליטת מקורות רבים בנושא זה. ומהם: סה"ש: תרפ"ב עמ' 28 ושי"י. תרצ"א עמ' 184. ליקוטי-שיחות כרך לא עמ' 180. אניק, לפי הכרזים: ז עמ' נח. טז עמ' פב. כא עמ' שפד. כב עמ' קי. שנט. ישערי הלכה ומנהגי או"ח ח"א עמ' רסו. שיחות-קודש: תשכ"ז עמ' 132. תשכ"ח עמ' 207. 169. 'תורת-מנחם – התועדות: תשמ"ה ח"ב עמ' 741. תשי"ג עמ' 372. 'המלך במסיביו ח"א עמ' רנו. רסד. 'ימי מלך' ח"ג עמ' 954.
 42) שבת קנב, א.
 43) ראה ע"ז בהרחבה במדור 'ניצוצי רבי' בהתקשרות', גיליון פורים ש.ז.
 44) 'תשורה' לנישואין מוויקנט-וולף, כפר-חב"ד, ל"ג בעומר תשס"ב, עמ' 52.
 45) ראה ב'התקשרות' גיליון רעח עמ' 17 אודות פסוקים וחלקי-פסוקים שבפרקי-אבות, שהורה הרבי שלא לאומרם

התורה' – אין מנהגנו להראות באצבע³⁰. הרבי לימד את התמימים בבית חיינו, כשהתפלל עם לפני שנת תש"י, את סדר הגבהת התורה, שפונים בה כמו ב'בואי בשלום', דהיינו מימין לשמאל, אבל עושים רק חצי סיבוב, דהיינו שהמגביה הופך פניו כלפי מערב עד האמצע, וחוזר למקומו. ואמר שזה הפירוש במה שכתוב שצריך להסתובב "משמאל לימין"³¹.

מנהגנו: מגביה הספר-תורה, ולאחרי שמראה אותו לקהל – חוזר ומניחו על הבימה וגוללו בעצמו, ואז יושב על הספסל ואחר כורך המפה³².

מדייקים לגלול הספר-תורה נגד התפר, שמקום התפר יהיה באמצע הספר-תורה מבחוץ³³.

האבנט חוגרים בתחילת שלישי התחתון של הספר-תורה³⁴.

30 שם. בס' מנהג ישראל תורה סי קלד סי"ח לא מצא 'מנהג העולם' זה בסידורים וכי רק בלקוט מעם לועז ובספר חיים מהר"ח פאלאני ז"ל, והביא סמך למנהג עפ"י מנחות ט"ב, ("מראה באצבעו ואומר יזה"ו" אך ראה בלקוטי תורה דברים לב, ג שלשון יזה"ו הוא דבר "שיכול להראות עליו באצבעו").

31 הרב יהודה לייב שי ביסטריצקי, 'התקשרות גיליון רדע עמ' 17, ועייניש דיון בקשר למקורות.

32 שם, והרבי (אג"ק חיי"ח עמ' תכ), 'שערי הלכה ומנהגי או"ח ח"א סי' פ"ג) מציין לערוך השולחן (שהיה מראשי האשכנזים) סי' קמז ט"ט ששייב מנהג זה, שזו עיקר מצות הגולל – שהיא קושר הסי' וינוטל שכר כנגד כולם, ומסיים שמהנהג האשכנזים (שהמגביה אינו קושר, ורק קטן גולל הסי' תמוה. ועל טעמו הוסיף הרבי עוד ג' טעמים: א) מוכח מכמה מנהגי סי' ת, שמהדרים שתהיה הסי' פתוחה רק בעת הצורך ותיכף ומייד לגוללה. ב) למעט עד כמה שאפשר בחילוקי מנהגי בני ישראל. והרי אצל הספרדים שהגבהת הסי' היא לפני קריאתה – המגביה חוזר ומניחה על הבימה, וכן הוא הסי' (או גוללה). ג) כבדי שתהיה הגלילה כדבעי – ראה שערי אפרים שער י' סי' טו.

33 שם, ע"פ שו"ע סי' קמז סי"ג.

34 שם. צריך חיפוש מה המקור והטעם למנהגנו בגלילה, לקשור בתחילת שלישי התחתון דווקא (ספר-המנהגים סי' ע"ט). וראה מה שנמסר ע"י ביכפר חב"ד גיליון 762 עמ' 91, מקור ע"פ הירושלמי פ"ד דתענית ה"ה, שמרע"ה החזיק בשליש הלוחות, עייניש).

למנהג העולם לקשור בתחילת שלישי העליון, י"א שזהו ע"ד

מרגע לרגע מתקרבים יותר לזמן שבו "ועבדי דוד מלך עליהם"

שמחתו של דוד המלך מחוץ לעיר היה בה 'מבוקשי ולכן היתה מוגבלת, אבל בתוך העיר הייתה באופן דימפוזי, בלי 'מבוקשי ולמעלה מהגבלה □ שאול המלך, שהלך אחרי הטעם, הפסיד את המלוכה לדוד שעבודתו הייתה בקבלת-עול – "דוד עבדי" □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. בהפטר' פרשנו² מסופר אודות העברת ארון האלוקים על-ידי דוד המלך מבית עובד אדום הגתי לעיר דוד. בדרכם – מסופר בכתוב³ – "ודוד מכרכר בכל עזו לפני ה' ודוד חגור אפור בר". ובהגיעם לעיר דוד – נאמר⁴ הלשון "המלך דוד מפוז ומכרכר לפני ה'".

ב. בעניין "אפור בר" כתב הרמב"ם שאין זה אחד משמונה בגדי כהונה, שהרי האפור של בגדי כהונה לא נעשה מבר – פשתן – בלבד, אלא גם מ"תכלת" וארגמן גו"ם⁵. ומביא ראיה לזה – "שהרי שמואל הנביא לוי היה ונאמר בו" נער חגור אפור בר".

ומסיים הרמב"ם: "אלא אפור זה היו חוגרים אותו בני הנביאים ומי שהוא ראוי שתשרה עליו רוח-הקודש, להודיע כי הגיע זה למעלת

א. בהפטר' פרשנו² מסופר אודות העברת ארון האלוקים על-ידי דוד המלך מבית עובד אדום הגתי לעיר דוד. בדרכם – מסופר בכתוב³ – "ודוד מכרכר בכל עזו לפני ה' ודוד חגור אפור בר". ובהגיעם לעיר דוד – נאמר⁴ הלשון "המלך דוד מפוז ומכרכר לפני ה'".

וצריך להבין הרמז בהשינויים בלשון הכתוב בין חוץ לעיר לבין עיר דוד: א) תחילה נזכר "ודוד חגור אפור בר", ובעיר דוד לא נזכר. ב) תחילה נאמר רק "מכרכר", ובעיר דוד – גם צריך להבין המסופר לאחר זה, שכשראתה מיכל בת שאול ש"המלך דוד מפוז ומכרכר" – לעגה לו על כך, וענה לה דוד:

1 שיחה זו (עד סו"ו) הוגהה על-ידי כ"ק אדמו"ר (באדיש), ונרפסה בלקו"ש ח"א עמ' 228 ואילך. במהדורא זו ניתוספו כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה, וגם כמה ציוני מ"מ על-ידי המו"ל.

2 שמואל-ב, ו,א ואילך.

3 שם, יד.

4 שם, טז.

5 שם, כא-כב.

6 סוף הל' כלי המקדש. נתבאר בארוכה בלקו"ש חל"א עמ' 156 ואילך.

7 תצוה כה,ו.

8 ועד ש"חוטן כפול עשרים ושמונה" (פרש"י עה"פ, מיומא עב,א) – מהנחה בלתי מוגה.

9 הטעם שלא הביא הרמב"ם ראיה מדוד שלא היה משבט לוי כלל*, דלכאורה היא ראייה אלימתא יותר – נתבאר בהשיחה בארוכה**.

אכ"מ.

10 וממילא לא יתנה לו כל שייכות לזה, מה-שאן-כן שמואל שהיה לוי & יתנה לו שייכות לשהי לקודשים (מהנחה בלתי מוגה).

11 לקמן סי"ב (בגוף השיחה). וראה גם לקו"ש שם עמ' 158.

כהן גדול שמדבר על פי האפוד והחושן ברוח- הקודש".

כלומר: מכיוון שנבואה היא מדריגה נעלית ביותר, שהרי "אין השכינה שורה אלא על חכם, גיבור ועשיר ובעל קומה"¹¹ ושאר המעלות שמנו בו, ונוסף לזה נוגע אז עניינם של הלבושים ובאיזה אופן הם, עד שאומרים על כך "ויפשוט גו' את בגדיו"¹² – לכן, כסימן לכך שמכונים וראויים לכך "שתשרה עליו רוח הקודש", היה העניין דחגירת אפוד בר.

עניין זה שכתב הרמב"ם – יש לו מקור בירושלמי¹³: בנוב עיר הכהנים היו שמונים וחמשה כוהנים "נושאי אפוד בד"¹⁴. שואל הירושלמי: והרי אין כוהן גדול אלא אחד? ומתרין "מלמד שהיו כולם ראויין להיות כוהנים גדולים". והן הם דברי הרמב"ם.

ג. אחת מההכנות לנבואה היא – התבודדות¹⁵, שברך כלל נעשית מחוץ לעיר. בשעה שהיה דוד בדרך, מחוץ לעיר – שם הוא עיקר המקום שהכין עצמו לנבואה, ולכן שם נזכר שהיה גם "חגור אפוד בר".

וזהו גם הטעם שהיה "מכרכר בכל עוז לפני ה'", כיוון ש"אין שכינה שורה... אלא מתוך שמחה"¹⁶. ונוסף לזה, "מכרכר" פירושו גם משבח, אומר שירים ותשבחות לפני הקב"ה, כדי לעורר את גילוי הנבואה, שהרי תשבחות והילולים מעוררים את הכוחות הנעלמים, כידוע¹⁷.

בהשמחה דעיר דוד – נזכר גם "מפוז",

המורה על ריבוי הריקוד¹⁸. מחוץ לעיר לא היה כך, ואולי לא היה שם ריקוד כלל. ריקוד – מבואר בחסידות¹⁹ – נובע מכך שהשמחה חודרת את כל כולו של האדם ("די שמחה נעמט אים דורך, דורך און דורך"), עד שמגיעה גם לרגליים.

ולכן נזכרת תיבת "מפוז" רק בהפסוק הב': השמחה מחוץ לעיר היה בה מבוקש – נבואה והשראת השכינה, וממילא – היתה בהגבלה, ולא חדרה לגמרי את כולו ("עס איז ניט אין גאנצן דורך און דורך"). השמחה דעיר דוד דווקא – שמחה ללא 'מבוקש'²⁰, ובמילא בלי גבול – היה גם העניין ד"מפוז".

ד. וזוהו יובן גם-כן הטעם שלא נתקבל בדעתה של מיכל בת שאול זה שדוד היה "מפוז ומכרכר לפני ה'" בעיר דוד²¹:

בנוגע לשמחה שיש בה חשבון – הרי אף שאין רואין את המלך²² כשהוא עוסק בעניינים שפועלים חלישות בהעניין ד"שם תשים עליך מלך"²³, "שתהא אימתו עליך"²⁴ – אף-על-פי-כן, מכיוון שיש בה מבוקש, יש לזה מקום בטעם ודעת, על-פי שכל.

אבל העניין ד"מפוז ומכרכר", בעיר דוד, שהיה למעלה מהגבלה, למעלה מטעם ודעת – אינו מתקבל בשכל.

ד. וזוהו יובן גם-כן מה שדוד ענה לה "אשר בחר בי מאביך" – שבכך הצביע על החילוק בסדר העבודה:

- (19) ראה גם לקו"ת שה"ש מה, ט"ע.
- (20) דמכיוון שהיה זה בעיר – לא היה עוד צורך בהכנה לנבואה (ולכן לא נזכר שם העניין ד"אפוד בר"), ולכן בהכרח שמחה זו היתה ללא מבוקש, אלא רק שמחה מצד זה שעובר את הקב"ה (מהנחה בלתי מוגה).
- (21) מהרש"אין-כן זה שהיה "מכרכר" בשדה – לא היה איכפת לה (מהנחה בלתי מוגה).
- (22) סנהדרין כ"א, במשנה.
- (23) פ' שופטים י"ז, טו.

אחרי אמירת החצי-קדיש ואז יברך²¹. אחר ברכת 'הגומל' – קודם עניית 'מי שגמלך...' – צריכים לענות אמן²².

הנוסע מעבר לים במטוס – מברך גם-כן ברכת 'הגומל'²³.

לעניין ברכת 'הגומל' של היולדת – ההוראה למעשה היא שלא תברך אשה 'הגומל' כלל²⁴.

מנהגנו בלידת בת – לעשות 'מי שבירך' ולקרוא שם בקריאה היותר סמוכה להלידה, ולא-דווקא בשבת²⁵.

ב'מי שברך' ליולדת בת – הנוסח: "יגדלה

לתורה ולחופה ולמעשים טובים"²⁶.

'ברוך שפטרנו' מברכים בלא שם ומלכות, ומברכים אותה גם ביום ב', ה', בראש-חודש, ולא-דווקא בשבת²⁷.

הגביה: המגביה את הספר-תורה להראות לעם, גוללה עד ג' דפין ומגביה²⁸.

"כשמגביהים הספר-תורה להראות הכתב לעם, כל אדם ישתדל לקרב עצמו לתיבה כדי שיוכל לקרוא מה שכתוב בספר תורה בעת הגביהת הספר-תורה, ויאמר: "זאת התורה... ויאדיר"²⁹.

בעת הגביהת הספר-תורה ואמירת 'זאת

עמי רס], ולהעיר כי "אשה כמאן דמהילא דמאי" (ע"ז כ"א), [באג"ק האחרונות הניח: "ויפשיטא שהכוונה תיכף בלידתה"], וראה ליקוטי-שיחות ח"יב עמי' 472 [שבשעת קריאת השם היא "התחלת כניסת הנפש האלקית" כמו בברית-מילה לבן, ובמאמר דלהלן מובא טעם כיו"ב בשם היבני יששכר: "מדוע נמתין אפילו יום אחד מבלי לקרוא שם בישראל, כי אשר יקראו לו נפש חיה הוא שמו וממשיך קדושת ישראל על הוולד..."]. המנהגים השונים בעניין זה הובאו במאמרו של הרבני ר' אליהו-יוחנן שם גוראריה ב'התקשרות' גיליון כ"ו עמי' 17, ובספרו 'חקרי מנהגים' עמי עט.

(26) שם "ע"פ מכתב כ"ק אדמו"ר מהורש"יב נ"ע [אג"ק שלו ח"א ס"ע ר"ן] (ע"פ ברכות י"א, [שלמרות שאשה פטורה מתלמוד-תורה, יש לה את זכות-התורה בעזרתה לבעלה ולבניה ללמוד]). היום יום, כה מני"א. אג"ק של הרבי ח"ה עמי רפ"ו ועוד (ראה במפתח האג"ק ערך 'נשים'), ונתבאר בחי"ב עמי שמא.

(27) שם "היום יום עמי קיב [יב כסלו]. ראה רמ"א ס"י רכה. שער הכולל פכ"ד. אג"ק ח"ז עמי רכ"ח, שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א ס"י פה "ומה שבירכו הנשיאים בשם ומלכות, וכמובא בשיחת כ"ק אדמו"ר [ראה ליקוטי-דיבורים ח"יב עמי' 528, ובסה"ש תרצ"ו עמי' 89 ובהערה. ובלה"ק בליקוטי-דיבורים ח"א"ב עמי' 351 ובספר התולדות אדמו"ר האמצעי ע"י 32], הנה אין זה הוראה לרבים". ובסי' הלכות והליכות בר מצוה: פ"ה הע"י 12 הביא מפי זקני חסידי חב"ד, שרק האדמו"רים בירכו בשם ומלכות, אבל החסידים שספק להם אם קיימו מצות חינוך בשלימות מברכים בלא שם ומלכות.

(28) מסכת סופרים פ"ייד הי"ד. המני"א ס"י קלד ס"ק ג העיר "ואפשר דדוקוה נקט ג"ו, והמשני"ב ס"ק ח כ"י "וניל דתלוי לפי כח המגביה, שהיה ביכולתו להגביה כשהיא נללת הרבה" (והרבי ציין לו באג"ק ח"יח דלהלן). נהוג לנוע בכתב (בטלית, או באבנט של הסית) ולנשק לפני ההגבהה.

(29) שם, מסידור אדה"ו (בשיעור הוצאת קה"ת תשס"א הוא בעמי תרכ"ו, ושיני המקורות לזה).

שביא מכמה פוסקים שהקדיש שייך עקרונית לבעל הקריאה, אלא שנוהגים לכבד את האבל, ויש נוהגים זאת (וכן מנהגו) גם אם אינו עולה לתורה אז.

(21) שם, הוראת הרבי – משום הפסק בין קרה"ת לקדיש. וראה בארוכה שיחות-קודש תשכ"ג עמי כ"ו. ובתדפיס מס' יחקרי מנהגים ח"יב, תשורה לנישואין גוראריי-גייל, י"ג תמוז תשס"ג, עמי לט ואילך, ציין בזה לא"א להרה"צ מבוטשאטש ס"י ר"ט. שו"ת ירך יעקב (ארגואיטי) ס"י מ. אהלך באמיתות פכ"ג סעיף ס"א, ועוד. ולהעיר שאמירת הקדיש לדעת הרמב"ם היא בשני וחמישי אחרי החזרת הס"ת להיכל, ובינים שיש בו מוסף – לפני מוסף (פ"יב מהלך הפילה הי"כ"ב. וראה בשיעור אדה"ו ס"י רפ"ב ס"י"ב ואילך), כמו במנחת שבת ות"צ גם למנהגנו, אלא שגם שם אנו משתדלים למנוע כל הפסק.

(22) שם, הוראת הרבי (ומחאתו על איהענייה באג"ק ח"ד עמי רס, שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א ס"י ק"ז). וכ"כ בשערי אפרים שער ד ס"ל שצריך לענות 'אמן' (ודלא כמלמדים זכות שיימי שגמלך" וזכנו כמו 'אמן'). והרי טעות זו, לדלג אמירת 'אמן' ולהתחיל מייד באמירה שלאח"ה, מצויה בכ"מ, כגון בחזרת השי"ץ לפני מו"דים, ובקהילות שאומרות ושמרו' בליל ש"ק לפני אמירתו.

(23) שם, ממכתב הרבי שנתקב בהערות שם (ליקוטי-שיחות ח"י"ב עמי' 152, שערי הלכה ומנהג שם).

(24) – גם לא משאר "הצריכים להודות". בסדר ברכות הנהנין לאדה"ו (פ"יג הי"ג) כתב שתברך בעזרת נשים וישמעו עשרה אנשים מבנינים, ובקצות השולחן (ס"י סה בדי השולחן ס"ק ו) כתב "ועושים מניין בבית היולדת לתפילת מעריב ומברכת הגומל" כנהוג בירושלים (וציין לו, כמקור לדיון ולא כפסק דין, באג"ק ח"י"ב [כצ"ל] עמי קב, שיעור הלכה ומנהג או"ח ח"א ס"י ק"ז), הרי למעשה מסר הרחי"ח ר"ל ש"י גורנו שהורה לו הרבי שאשה לא תברך ברכה זו (ראה בפרטות ב'התקשרות' גיליון כ"ו עמי' 18 הע"י 5).

(25) שם, "הוראת כ"ק אדמו"ר מהורש"יב נ"ע [באג"ק של הרבי: ח"ד עמי מה. ק"ז. ח"י"ד עמי נו. ח"י"ב עמי רכ"ו. ח"י"ב

ירידתו נוגע בטליתו את הספר-תורה מבחון ונושק במקום שנגע¹⁷.

"אצל חסידים לא נהגו לתת 'מפטיר' לקטן, אלא-אם-כן במקרים יוצאים מן הכלל כו"¹⁸.

למעשה רגילים לברך בשבת כל חולה, גם מי שיש בו "סכנת היום", בנוסח הקצר "לשבת" הנדפס בשנים האחרונות בסידורי חב"ד¹⁹.

אבל, וכן בעל ירצייט כשחל היארצייט ביום הקריאה, משתדל לומר החצייקדיש שאחר קריאת התורה²⁰.

המברך ברכת הגומל לאחרי הקריאה הסמוכה לאמירת קדיש, ימתין בכרכתו עד

בדרך הארוכה⁸.

הרבי היה נוגע בעצי-חיים ללא הטלית, פותח הספר-תורה, נוגע בטליתו בתחילת מקום הקריאה ובסופה⁹, נושק הטלית במקום שנגעה בספר-תורה¹⁰, גולל (סוגר) הספר-תורה¹¹, מפנה פניו, קצת¹², לימין, ומברך¹³.

פותח הספר-תורה, אומר בלחש, חוץ ממקומות מיוחדים¹⁴, אחר הקורא. בגמר הקריאה נוגע בטליתו בסוף מקום הקריאה, ואחר-כך בתחילתו. נושק הטלית במקום שנגע בספר-תורה. גולל, פונה לימין ומברך¹⁶.

ממתנינים על הבימה עד שיעלה חברו ויסיים הקריאה שלו, ואז יורד בין גברא לגברא, וקודם

פ"ו ס"א). חזון ברוך ה' המבורך אחרי עניית הציבור (אף שבסידור סד"ה כמפסיק כתב בקשר לעניית ברכו: "אין להשיץ להמתין... עד שסיימו הציבור, אלא עונה עמהם ביחד" דלא כבסי קצב ס"א"ב שכי שעונה אחריהם. וכמדומה שגם בברכת היומן ענה הרבי אחרי הציבור). הרבי נהג להגביה ולנענע קצת את הסית: לפני תיבת ברכו; וכמה פעמים בשעת הברכה, בעיקר לקראת אמירת השם בהתיבות: 'ברכו', 'ברוך' (בשם ה' זה לא נענע), ברוך אתה ה' (בתחילה ובסוף ברכה ראשונה), ובברכה האחרונה, לפני הברכה ובתיבות: נתן לנו; ובסיום – ברוך אתה ה' (ואולי היו שינויים בה).

לאחר סיום ברכה אחרונה, הקפיד הרבי להצמיד את האבנט לסית ביד ימינו מצד ימין של הסית.

(15) כנראה הכוונה לחלקי-הפסוקים שהציבור אומרם בקול רם לפני השיץ בקריאת ת"צ ("שוב מחרון אפך..."), י"ג מידות, "וסלחת..."), ודפי בראשית ("ויהי ערב...") בשמחית. פסוקים אלו החל הרבי לאומרם עם הציבור וסיימם עם השיץ.

(16) כ"ז – מציון עד 10 כאן – הויסיום ד' אלו, ספר המנהגים עמ' 13.

(17) ספר-המנהגים שם, ממגיא ס"י קמא ס"ק ח (ההמתנה), יוכן נוהגים" (כנראה – הנישוק. וראה מנהגי מלך עמ' 31). וכשירוד – ילך בנחת, שלא יחא נראה שהיתה עליו כמשא, משנייב וכן החיים שם.

(18) יתורת מנחם – התעודותיו תשמ"ה ח"ד עמ' 2334, שערי הלכה ומנהגי או"ח ח"א ס"ע רפב.

(19) ראה קונטרס הסידור סכ"ג ואילך (נדפס גם בסידור יתורה אורי תשמ"ז, דף שעח,א), 'התקשרות' גיליון שה עמ' 18 וגיליון שח עמ' 18 ושי"כ.

(20) ספר-המנהגים, מנהגי הגבהה וגלילה עמ' 15. ולהעיר, שקדיש זה לא נמנה בסד"ה קדישים שצריך האבל לומר בכל יום (יתורת מנחם – מנחם ציון ח"א עמ' 39. ח"ב עמ' 481). וראה נטעי גבריאל ה' אבילות ח"ב פמ"ה ס"א,

אדמו"ר... [אג"ק ח"ד עמ' קמב. המשפט האחרון (י"ג) לא..."] אינו נמצא בנוסח המכתב שבאג"ק שם ובסי המנהגים עצמו עמ' 95 ועוד, ותוכנו נתק מאג"ק ח"ג עמ' לא]. ומציון שם שזו 'הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם אביו. ועיין שו"ת צמח צדק או"ח סי' לה" – שם מתיר לעשות חספות כשיש צורך. וכן הביא בקצות-השולחן בבדי-השולחן סי' פד ס"ק ב, ומפרש כוונתו: "כשרה הרבה חיובים או חתן וקורבני, ומוסיפין כדי להעלות כולם, דהי מניייהו מפקת". אבל רבותינו הנהיגו (במניין שלהם, כדמשמע בשו"ת הצמח צדק שם אות ז. ובדורות האחרונים – כהוראה לרבים) למנוע זאת לגמרי. וראה המובא בשערי ה' ומנהג שם, ובסי יחקרי מנהגים עמ' קכא.

(8) שו"ע הבי" ס"י קמא ס"ו ואחרונים, וכן נהג הרבי. (9) ורק בשמחית נהג כמנהג כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע לאוחז ע"י הטלית (ראה ספר-המנהגים עמ' 13 ובהערה). ומשנת תנשיא הפסיק גם זאת.

כשמעוטף בטלית נוגע בסית באמצעות הטלית (לא בכף ולא בציציות), וכשאינו מעוטף – באבנט הסית.

בשעת הברכות אוחו בעצי-חיים בשתי ידיו, ובשעת הקריאה אוחו בשתי ידיו בעצי-חיים הימני.

(10) בשנים הראשונות נהג הרבי בזה כך. מאוחר יותר (עכ"פ משנת תשכ"ב ואילך) נהג לננוע לפני הקריאה בתחילתה, בסופה ובתחילתה, ואחריה בסופה ובתחילתה (והחל משנת האבל תשמ"ח גם בסופה), ולמרות זאת הורה להדפיס את ההוראה המקורית בספר-המנהגים, כהוראה לרבים.

(11) ראה בפרטי המנהג בסי יחקרי מנהגים עמ' עב, ושי"כ.

(12) מלפני (אם צריך – פותח שוב, ומתאמץ) לסגור לגמרי את הסית, כשצד ימין מעל צד שמאל.

(13) רק קצת, וגם זאת בצורה כמעט בלתי-יכרעת, ע"י שהסית תחילה את הסית מעט שמאלה (הרה"ח רי"ל שי גורנו). זאת בסית הקטן. בגדול – לא היוזו, אלא עמד לימינו.

(14) ביברכי אינו מרכיז ראשו כלל (ראה ע"ז בשער הכולל

עבודתו של שאול היתה על-פי טעם ודעת²⁴, פי נגלה²⁹ – אף-על-פי-כן עושים זאת ולכן לא רצה שאול להחרים לגמרי את עמלק, בפשטות. ויש צורך לומר טעם פנימי, כנ"ל: כיוון שעל-פי שכל הסתבר לו שיש צורך מכיוון שמתקברים יותר ויותר לביאת ב"מיטב הצאן והבקר למען זבוח לה' המשיח ("עס וערט דאך אלץ נענטער צו אלוקיך"²⁵, כפי שאמר לשמואל²⁶), משיח'"),

דווקא לאחרי הגילויים דהג הפסח, באה ההוראה שאין להתעסק בעניינים נעלים בדווקא, אלא צריכה להיות עבודה פשוטה, מתוך ביטול

וזהו שאמר דוד "אשר בחר בי מאביך": זהו שאמר דוד "אשר בחר בי מאביך": שאלו, שהלך אחרי הטעם – ניטלה ממנו המלוכה, וניתנה דווקא לו, "לצוות אותי נגיד"²⁷, דוד דווקא, שעבודתו בקבלת-עול, כמו שכתוב²⁸ "ודוד עבדי". ולכן, אם רוצים שמלכותו תהיה מלוכה קיימת – צריך להיות קבלת-עול, "ונקלותי גו' והייתי שפל גו'", ללא הגבלה של שכל.

ז. עניין זה הוא גם סיוע להנהגה אצל חסידים, וכן ראו גם אצל רבותינו נשיאינו, שבשבת ויום-טוב ורוקדים, מוחאים כפיים וכו', אף שעל-פי המשנה דורש הדבר ביאור מיוחד על-

(24) כמ"ש (וישלח לו,לז) "שאלו מרחובות הנהר", ש"נהר" קאי על בינה (מהנחה בלתי מוגה).
(25) שמואל-א טו,טו.
(26) ולכן גם מיכל, בהיותה בת שאול – לא יכלה לסבול שמחה בלי גבול, שאין לה מקום בטעם ודעת (מהנחה בלתי מוגה).
(27) שמואל-ב ו,בא.
(28) ירמיה לג,כו. יחזקאל לו,זכה.
(29) ביצה לו,ב. שו"ע או"ח סשל"ט ס"ג. שו"ת מנחת-אלעזר ח"א סכ"ט.

(30) ראה לקו"ש ח"ב עמ' 359 ואילך.
(31) איכ"ר פ"א, נא. ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד.
(32) יחזקאל לו, כד-כה.
(33) בנ"י בכלל, ובפרט אלו שיש להם שייכות למלכות בית דוד (מהנחה בלתי מוגה).
(34) סוף ה' לולב: שהשמחה בלתי מוגה האדם

(*) עפ"ז יובן כי הטעם שמביא הפסוק ה' (ולא הפסוק הא') - כי, מעלת עבודת ה' בשמחה (ושמפליג בה ביותר ברמזים שם), דהיינו שמחה לא כדי להשיג דבר, אלא שמחה מצד העניין שהוא עובד את הקב"ה, ובמילא היא שמחה בלי גבול - מודגשת דוקא בהעניין ד"ספוז ומכרכר" בתוך העיר דווקא, שהיא שמחה שאין בה מבוקש אחר, כנ"ל (מהנחה בלתי מוגה).

"אייר" נכתבת בשני יודי"ן.

ותוכן העניין בעבודה:

ידוע ש"האבות הן הן המרכבה"³⁷. והרמז בכך ששמות האבות רמוזים בחודש אייר, הוא – שהעבודה בחודשי הקיץ, מיד לאחר הפסח (זמנו של חודש אייר), צריכה להיות בקבלת עול וביטול, בדוגמת מרכבה³⁸.

ובפרטיות יותר:

לאחרי הגילויים דחג הפסח – יש מקום לחשוב שיש להתעסק בעניינים נעלים דווקא, בענייני הבנה והשגה; ועל כך באה ההוראה, שלאחרי כל הגילויים – צריכה להיות עבודה פשוטה דווקא, מתוך ביטול, בדוגמת מרכבה.

וזהו הרמז בכך ש"אייר" ראשיתיות אברהם, יצחק, יעקב, רחל – שגם אצל האבות מצינו דוגמת זה:

אף-על-פי ש"אחד היה אברהם"³⁹, והיה בעל-השגה גדול, עד שהגיע לאלוקות על-ידי השגה (כמוכרז לעיל⁴⁰ המשל"מ"אחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת, אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל הבירה") – הרי לאחרי כל מעלות אלו, הנה "האבות הן הן המרכבה", היינו שהיה בביטול.

וזהו גם-כן הטעם שמיד בשבת הראשונה

שלאחרי חג הפסח מתחילים לומר פרקי-אבות, שהתחלתם "משה קיבל תורה מסיני"⁴² – להורות, שאף שמשו רבינו היה זה ש"קיבל תורה מסיני ומסרה" לכל ישראל, אף-על-פי-כן היה בביטול, כמרומו בתיבת "קיבל", דהיינו שהיה צינור ומרכבה בלבד כדי לקבל את התורה.

ודווקא על-ידי ביטול והתעסקות עם עניינים פשוטים – מתעוררים גם המדריגות הנעלות. וכמשל כוח הצומח המתלבש בגרעין, שדווקא על-ידי ההגשמה (ההתלבשות בגרעין הגשמי) – מתעורר כוח הצומח⁴³.

כשבת זו מתחילים ללמוד מסכת אבות, שעניינה מידות ודרך-אריך⁴⁴, ש"דרך ארץ קדמה לתורה"⁴⁵, ולכן לומדים מסכת זו קודם חג השבועות, כהקדמה למתן-תורה שבחג השבועות.

יתן ה' יתברך שתהיה ההקדמה כרבעי, ונוכה לקבלת התורה – כפי שכ"מ מ"ח אדמו"ר נהג לומר – בשמחה ובפנימיות.

(קטעים מהתוועדות שבת-קודש פרשת שמיני, מברכים החודש אייר היתשט"ו, תורת-מנחם - התוועדות היתשט"ו כרך יד עמ' 75-66 - בלתי מוגה)

(37) ב"ד פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.
 (38) ראה גם לקו"ש ח"א ס"ע 264 ואילך. ועוד.
 (39) יחזקאל לג, ד.
 (40) ד"ה ונגלה גו' דאחרון-של-פסח ה'תשט"ו פ"ה.
 (41) ב"ד רפל"ט.
 (42) ראה גם לעיל הערה 43 (בגוף השיחה).
 (43) אין זוכרים אם קטע זה שייך לכאן (המז"ל).
 (44) ראה פירוש הרע"ב ריש מסכת אבות.
 (45) ויק"ד פ"ט, ג. וראה מד"ש בהקדמה (בשם "מצאתי כתוב").

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

שבת-קודש פרשת שמיני

כ"ו בניסן

השכם בבוקר – אמירת תהילים בציבור. אחר-כך לומדים כשעה מאמר הסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך – התפילה¹.

מנהגי קריאת התורה²

"ותגלה ותראה..." אומרים בחול ובשבת [ב]מנחה. ובשבת ויום-טוב בשחרית – "ויעזור..." [אומרים] ותגלה – בוא"ו³.

"כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים היו מדקדקים ביותר אשר בכל קריאה, אפילו ביום שני וחמישי, מנחת שבת יהיה הסדר: כהן, לוי וישראל"⁴.

"כ"ק האדמו"רים היו מקפידים ביותר שבעלי הקריאה יהיו דייקנים, והיו מדקדקים על שני עניינים: א) דקדוק התיבות בהברה ברורה. ב) על שמירת טעמי הנגינה⁵.

מדקדקים לשמוע קריאת התורה מתוך החומש⁶.

"בקריאת התורה בשבת-קודש (או ביום-טוב), אם אין מספר העליות מספיק – יקראו בתורה בחדרים שונים, אבל לא להוסיף על מספר הקרואים. גם לא לקרות 'אחרון' (נוסף על שבעת הקרואים)"⁷.

עלייה לתורה: הנקרא לעלות לתורה, הולך בזריזות ממקומו לבימה בדרך הקצרה ויורד

פליה סי"ג ושי"ט.

1) ספר-המנהגים עמ' 30.
 2) הכנסנו כאן את המשך המנהגים דקרה"ת, שחלקם הראשון הופיע בגיליון תק.
 3) ספר-המנהגים – מנהגי קריאת התורה (עמ' 15-13).
 הערת הרב: בסידורים: יעבץ (ועיף הוצאה הראשונה שהיא של המחבר עצמו יש לברר אם אין זה הוספה מהמו"ל שלאחרי [א"ה: ואכן בסידור יעבץ הוצאת אשכול תשנ"ג, ח"א עמ' שיי"ד ותשי"ט, ברור שהדברים הם של המחבר], חמדת ישראל, תפלת ישראל עם פירוש יאיר הישר, אוצר התפילות, כלבו, סידור שלי"ה ועוד – דבחול ובשבת במנחה אומרים ותגלה: ובשבת ויום-טוב בשחרית – ויעזור. ובכל הנ"ל – ותגלה (בוא"ו). ודלא כסידור עבודת ישראל (עי"פ מסכת סופרים פי"ד הי"ב) – יתגלה: [א"ה: היעבץ שם גורס גם במסכת סופרים יתגלה, ומבאר שהנוסח בא בהמשך ליאב הרחמים שלפניו].
 4) ספר-המנהגים שם, מליקוטי-דיבורים כרך ב עמ' 456 [וספר השיחות תרצ"ו עמ' 51]. והיינו לדאוג לכך שיהיו תמיד כהן ולוי בבית הכנסת. ובודאי שלא לקרוא ללוי או לישראל לעלות ראשון כשיש כהן (אף שבליתי ברירה, הציץ הרבי נעזר בר"מצה ישראל לעלות במניין שהרבי עלה בו לשלישי (קובץ היכל מנחם ח"א עמ' ריב); ויתרה מזו, כשמדמ נער בר"מצה לעלות במניין זה, הורה הרבי להעלותו במקום כהן אף שזה לא יצא החוצה – פינת ההלכה, שיחת השבועי גיליון 459. וראה בשו"ע הקצר

הגלות – יש לומר שכל בני-ישראל הם בדרגה זו.

והשאלה היא: כיוון שכבר נסתיימו "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" – מהי ה"דרך ישרה" (הקלה והמהירה ביותר מבין כל דרכי התורה) שיבור לו האדם (כללות בני-ישראל) שגמר ענייני העבודה כדי לפעול התגלות וביאת המשיח?

והמענה לזה – "כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם":

"תפארת" – קאי על התורה ("תפארת זו מתן תורה"), שמצד גודל מעלתה בכוחה לחבר ב' התנועות דרצוא (קירוב ודביקות להקב"ה, "תפארת לעושיה") ושוב (המשכה למטה, "תפארת לו מן האדם"), שהאורות העליונים ימשכו וייתגלו בכלים, שעל-ידי זה מתגלה עניינה האמיתי של הגלות (אורות עליונים), באופן שמושלל עניין הגלות כפשוטו, גאולה שאין אחריה גלות.

לימוד ענייני משיח וגאולה

כיוון שמשיח צדקנו עומד לבוא תיכף ומיד, אבל עדיין לא בא בפועל, שלכן דרושה ההשתדלות האחרונה... של כל אחד ואחת מישראל להביא את המשיח, צריכה להיות הפעולה (לא על-ידי מלכות בטהרה, עניינו של מלך המשיח עצמו, אלא) על-ידי "מלכות שבתפארת", כלומר, עניינו של מלך המשיח (מלכות) כפי שהוא בתורה (תפארת)... שעל-ידי התורה (עניינו של משיח בתור "רב") נמשכים ומתגלים האורות העליונים והגאולה (עניינו של משיח בתור "מלך") באופן פנימי.

ובפשטות: "תפארת" – הוא עניין לימוד התורה, ו"מלכות שבתפארת" – הוא לימוד התורה בענייני מלך המשיח ובענייני הגאולה שנתבאר בריבוי מקומות,

– בתורה שבכתב (ובפרט "בדברי הנביאים... שכל הספרים מלאים בדבר זה") ובתורה שבעל-פה, בגמרא (ובפרט במסכת סנהדרין ובסוף מסכת סוטה) ובמדרשים, וגם – ובמיוחד – בפנימיות התורה, החל מספר הזוהר ("ש"בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר כו' יפקון ביה מן גלותא ברחמים"), ובפרט בתורת החסידות (שעל-ידי הפצת המעיינות חוצה אתי מר דא מלכא משיחא), בתורת רבותינו נשיאינו, ובפרט בתורתו (מאמרים וליקוטי-שיחות) של נשיא דורנו – מעין ודוגמא והכנה ללימוד תורתו של משיח, "תורה חדשה מאתי תצא", שילמד לכל העם פנימיות התורה (טעמי תורה), ידיעת אלוקות ("דע את אלוקי אביך"), כפסק-דין הרמב"ם ש"באותו הזמן... יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו" – וההוספה בלימוד התורה בענייני משיח והגאולה ("מלכות שבתפארת") היא ה"דרך ישרה" לפעול התגלות וביאת המשיח והגאולה בפועל ממש.

(מהתוועדות שבת קודש פרשת תזריע-מצורע, ו' באייר ה'תשנ"א) – ספר-השיחות תנשיא כרך ב עמ' 497-501, 498)

'המאור' בשירות ליובאוויטש

בחודש אדר תש"י הופיע בארה"ב לראשונה בטאון 'המאור', ומני אז, במשך עשרות שנים, זכה להיות 'שופרי' לפרסום דברי הקודש של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו □ מדי פעם אף הגיה הרבי במיוחד שיחות-קודש לצורך פרסומן ב'המאור' □ על יחסו המיוחד של הרבי לביטאון זה, על עורכו, הגאון הרב מאיר אמסעל, ועוד □ רשימה ראשונה

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

בכמה וכמה שיחות של הרבי אנחנו מוצאים ניסוחים בדוגמת אלה הבאים להלן: "משיחות שבת פרשת מסעי ושבת פרשת דברים (בעניין גר בזמן הזה) תשד"מ; הוגה על-ידי כ"ק אדמו"ר שליט"א (נדפס בקובץ 'המאור' אב-אלול ה'תשד"מ) – 'התוועדיות' תשד"מ, כרך ד, עמ' 2698-2701.

"משיחת עשרה בטבת – ייהפך לשמחה – ה'תשמ"ג, אודות המצב בארץ-הקודש; הוגה על-ידי כ"ק אדמו"ר שליט"א (נדפס בקובץ 'המאור' שבט-אדר שנה זו" – 'התוועדיות' תשמ"ג, כרך ד, עמ' 2089-2095.

"ביאור בסיפור הגמרא 'קם רבה ושחטיה לר' זירא' משיחות שבת פרשת שמיני ושבת פרשת

"מנהיג דורנו"

כבר בגיליונו הראשון, אשר הופיע בחודש אדר תש"י, הופיעה הידיעה הבאה (עמ' 3):

אפילו אחד או שניים מישראל

כפי שכבר אפשר להבין מדברי הפתיחה, הקשר החם ותחושת ההערצה העמוקה של עורך 'המאור', הגאון הרב מאיר אמסעל, נמשך והתעצם בתקופת נשיאות הרבי. אוכורים ראשונים ברורים על הקשר בין העורך לבין הרבי מצויים באגרות-קודש:

בי"ב תשרי תשט"ז (אגרות-קודש כרך יב עמ' יז) כותב הרבי במענה לשאלת הרב אמסעל, שראה את מכתבו של הרבי (מלא בצטיטות מחז"ל ופסוקי תנ"ך וזוהר הק') "נרפס בעיתון שיש חשש שעיתונים אינם נשמרים"; הרבי משיב כי יסוד להנהגתו זו הוא מנהג גדולי ישראל במדינות רוסיה ופולין, וגם הנהגת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ בארצות-הברית – להדפיס דברי תורה והתעוררות בעיתונים (למרות שנכללו בהם פסוקים ומאמרי חז"ל) אם כי נזהרים בכללי הלכה (כגון, שלא לכתוב את השם כצורתו וכו').

[להשלמת תוכן המכתב כדאי לעיין גם באגרות-קודש כרך יג עמ' רג] "והמטרה היא: בלבד שיגיעו אפילו לאחד או שניים מבני ישראל ויעמידוהו על האמת ובקין אורה".

פרסום בעקבות 'יחידות'

בחודש סיוון תשי"ט מקבל הרב אמסעל איגרת מהרבי; האיגרת נדפסה באגרות-קודש כרך ח"י עמ' תכג-תכד בענין קריאת זכר-זכר

ונאמר בה בין השאר:

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו' מו"ה מאיר שי' שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום ג', כבקשתו מועתק בזה מהנדפס בחסידות על-דבר הקריאה זכר-זכר...

לאחר העתקת קטע מ'בונה ירושלים' (מאמר של אדמו"ר הזקן) והנהגות פורים, בתוספת הערות וצינונים, נחתם המכתב "בכבוד ובברכה, מזכיר".

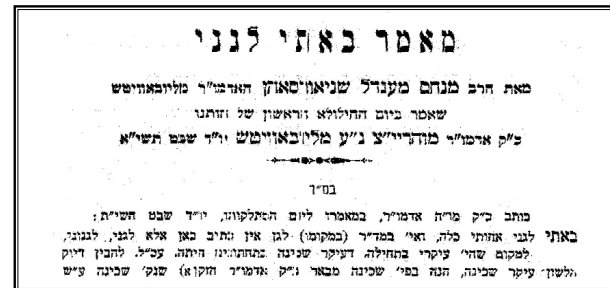
בגיליון צד של 'המאור' שנדפס בחודש תמוז תשי"ט מפרסם בעמודו הראשון "הערות מכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א בדבר קריאת זכר-זכר", והעורך מספר:

"בביקורי בהיכל קודשו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א עוררני על-דבר הנדפס ב'המאור' בדבר קריאת תמחה את זכר עמלק, ממה שמובא בספרי חסידות חב"ד בזה. ותודתי למזכירו הרב ר' אלי' קווינט שליט"א שהואיל להעתיק ולהמציא לי בזה דא"ח של כ"ק אדמו"ר שליט"א".

הן על הנהגות פורים והן על ההערות מצויין שהן "מכ"ק אדמו"ר שליט"א".

מאמר "באתי לגני"

בגיליון הארבעים שהופיע לחודש טבת תשי"ד פורסם בשלימותו המאמר "באתי לגני" תשי"א.

עשו כל אשר ביכולתכם!

להביא את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

...על-פי האמור לעיל על-דבר הדגשת עניין הגאולה (במיוחד) בזמן זה – מתעוררת תמיהה הכי גדולה: הייתכן שמבלי הבט על כל העניינים – עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?!... דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת – שמתאספים עשרה (וכמה וכמה עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואף-על-פי-כן, אינם מרעשים לפעול ביאת המשיח תכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא-ליצלן, שמשיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא-ליצלן!!

גם כשצועקים "עד מתי" – הרי זה מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בוודאי ובוודאי שמשיח כבר היה בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ישראל ירעשו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחר שכל מה שנעשה עד עתה לא הועיל, והראיה, שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר – בגלות פנימי בענייני עבודת ה'.

הדבר היחיד שיכולני לעשות – למסור העניין אליכם: **עשו כל אשר ביכולתכם** – עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – **להביא את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!** ויהי-יצוץ שסוף-כל-סוף יימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובוודאי יפעלו אצל הקב"ה – כמו שכתוב "כי עם קשה עורף הוא (למעלותא, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" – להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלמה תכף ומיד ממש.

(משיחת ליל כ"ח בניסן היתנשי"א – ספר-השיחות תנשי"א כרך ב עמ' 474)

"דרך ישרה" להבאת הגאולה

...האמור לעיל קשור גם עם פרק שני דאבות (שלומדים ביום השבת-קודש זה) – שהתחלתו "רבי אומר איוו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם"...

ויש לומר הביאור בזה – בהמשך להאמור לעיל בנוגע להתגלות וביאת המשיח. רבי (רבינו הקדוש) – עליו נאמר (בזמנו) "אם משיח מאותן שהיין עכשיו ודאי היינו רבינו הקדוש, דסובל תחלואים וחסיר גמור הוה", דאף שהיה "חסיד גמור", שגמר עבודתו, אף-על-פי-כן היה סובל תחלואים, תחלואי גלות, כמו משיח (ששמו "חיוורא דבי רבי", "מצורע של בית רבי"), שעם היותו בתכלית השלימות, סובל וכואב תחלואי הגלות.

ותוכן מאמרו – "רבי אומר איוו היא דרך ישרה שיבור לו האדם": "האדם" – קאי על "אדם הוה (ש"הוא במדרגה גדולה... שלימו דכולא)" כשמוכשרין מעשיו ותיקן כל הדברים... רק פסולת שבסוף לכושיו עדיין לא נתברר כו" מצד עניין הגלות – כמו רבי: ובדורנו זה – דור האחרון של הגלות, עקבתא דמשיחא, שכבר נסתיימו ונשלמו במשך זמן

כבמקווה-טהרה מבפנים, לא פעלו שום רושם על אלפי חסידיו ליובאוויטש (כ"י), שנהרו מכל חלקי העיר וממקומות הכי רחוקים, לסוכה הגדולה באיסטרן-פארקווי ועמדו וישבו צפופים ורחוקים איש לגוף רעהו והקשיבו רב קשב לכל הגה ומילה היוצאת מפי רבם ומאורם כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א, שהשמיע דא"ח בשיחות ומאמרי קודש לכבוד חג הגאולה, ביום י"ג תמוז השתא, עד השעה הרביעית אחרי חצות הלילה.

"שיחתו הראשונה הקדיש כ"ק האדמו"ר שליט"א למהות החינוך ומוריו; התרעם בייחוד על העסקת מורים כאלו שהינם קלי הדעת בשמירת תורה ומצוות, שהשפעתם על החניכים הנה ארס ממש.

"קודם ואחר כל שיחה ושיחה, עורר כ"ק האדמו"ר שליט"א את הנאספים לשירה ולזמרה, שהתמסרו מיד לעבודת הקודש הזו ככל לכבם ונפשם בהתלהבות שאין לשער, וקול תרועת השמחה והריקודין בקעו את שקט הליל מסביב."

"מצווים לכבדו ולהעריצו"

לסיום רשימה זו נצטט מכתב של רבי ישיש, ראב"ד העיר ליעדז שבאנגליה, אשר התפרסם בגיליון רלח (סיוון-תמוז תשל"ז) של 'המאור' עמ' 22:

"על-דבר מסירות-הנפש של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש
"ב"ה יום ג' שלח לך תשל"ז.

"שלום וכל-טוב סלה אל כבוד יד"נ הרב הגאון המובהק והמפורסם עומד בפרץ ולוחם מלחמות ד', משנתו וך ונקי וקולע אל השערה וכו' כמוה"ר מאיר אמסעל שליט"א עורך 'המאור'.

"אחדשה"ט וש"ת. זה רק ימים אחדים

שחזרנו מביקור מארץ-ישראל ומצאתי את מכתבו היקר מצורף פה, ימצא תשובה שחשבתי בשעתו ותקוותי שיתאים כשביל 'המאור'.

"מה שכתבתי בשם האדמו"ר הגה"ק מבלאזוב זצוק"ל, להניח תפילין ביום הבר-מצווה דווקא, הנה האדמו"ר הנ"ל היה מפורסם לגאון וקדוש ואני שזכיתי להיות מאנשי שלומו אני מקבל את דעתו.

אני רואה בקונטרסי 'המאור' מכתביו הק' של האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, רצוני לעורר שאני מעריץ מאוד את כבוד האדמו"ר שליט"א אף שלא היה לי עוד הזדמנות להכירו אישית, הוא מראה מסירות-נפש עד אין לשער כשביל תורה ודת כמעט בכל ארבע כנפות הארץ, ומעשיו הכבירים בכל תפוצות ישראל לחיזוק התורה והחסידות, הן ידועין לכל, כל אחד ואחד מאיתנו מצווים לכבדו ולהעריצו כשביל זה, ה' יתברך יחזק את כוחו להמשיך את עבודתו הקדושה והפוריה עד ביאת גוא"צ בקרוב.

"אני זכיתי בנעורי להכיר את האדמו"ר הגה"ק ר' יש"ד מבעלזא זצוק"ל ואת בנו הגה"ק ר' אהרון זצוק"ל, את האדמו"ר הזקן מטשארטקאו זצוק"ל, את האדמו"ר הגה"ק ר' יעקב מקאמאנא זצוק"ל, ועוד ועוד גאונים וקדושים, זכיתי לדבר עמהם פנים אל פנים, ובסאנץ גופא גאונים וקדושים ובתוכם האדמו"ר הגאון הקדוש מאסטראווצא ובנו הגאון הקדוש ר' יחזקאל מנאשעלסק זצוק"ל כשבאו לסאנץ על חתונה של נכד הרב הק' מסאנץ ר' ארי' לייבוש זצוק"ל עם בנו של הגאון ר' דוד טבל מדוקלא זצ"ל וכו'.

"בשלום וישע רב דושה"ט וש"ת.

"הרב יוסף-יהושע אפפעל, ראב"ד ליעדז, אנגליא."

"בעצת קודש"

בראש גיליון רכג (שבט-אדר תשל"ה) מודפס מכתב כללי-פרטי מיום שלישי שהוכפל בו כי טוב, ראשון דחודש אדר תשל"ה, והוא מנוסח פרטי המופנה אל עורך המאור:

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה מאיר שי

שלום וברכה! מאשר הנני קבלת ספרו זכרונות המאור, ות"ח. ומצויב הוצאות המשלוח.

לקראת גיליון המאה של 'המאור' (תמוז תשי"ט) פירסם העורך מודעה (גיליון צד עמ' 48) ובה נאמר כי "בעצת קודש של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א יוקדש המאור המאה ליומא דהלולא המאתים של קה"ק [=קודש הקדשים] מרן הבעש"ט זצ"ל...".

'הדרן' ודברי התעוררות

בסדרת אגרות-קודש אנו מוצאים כמה וכמה מכתבים של הרבי אל "כבוד המשתתפים בשיעורי גפ"ת הנלמד בבית עדת יעקב בכרוקלין ה' עליהם יחיו" ובראשם "הרה"ח אי"א נו"נ רב פעלים בעל מרץ וכו' מו"ה משה פנחס שי' הכהן".

במוצאי שבת-קודש ט' בטבת תשכ"ב (אגרות-קודש כרך כב עמ' פד-פז) שולח הרבי מכתב למשתתפי השיעורים לאחר שהרב כ"ץ הודיע כי "במוצאי שבת-קודש ויחי הבע"ל מסיימת חבורתם מסכת תענית ומתחילים מסכת ראש-השנה".

הרבי כותב: "ועל-פי מנהג ישראל, אשר בנגמרה של תורה, בסיום מסכת – אומרים הדרן כו' ודברי התעוררות, באתי בזה, בתור השתתפות בשמחתם, בשורותיי דלהלן, בסיום מסכת תענית".

וכך נכתב לאחר מכן ב'המאור' גיליון קיט (טבת תשכ"ב) בשולי המכתב הנ"ל של הרבי: "מכתבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א שהננו

נותנים כאן במלואו, נשלח להרב רמ"פ כ"ץ שליט"א לרגל הסיום על מסכת תענית בביהמ"ד עדת יעקב של האדמו"ר הרה"צ ר' נחום-מרדכי פערלאו שליט"א מנאווימנסק 1612 קעראל סט. ברוקלין נ"י. וזה דבר הסיום והחגיגה.

"בבית-המדרש זה מתקיים שיעור לימוד גפ"ת שלומדים שתי פעמים בשבוע ביום ב' וביום ה' בלילה, בקיץ ובחורף בלי הפסק. בהשיעור משתתפים אנשים מהביהמ"ד ומהשכונה, בני תורה, והשיעור הוא לימוד בעיון.

"המארגן ומגיד השיעור הוא הרב ר' משה-פנחס הכהן כ"ץ. כן הוא לומד בכל ליל ש"ק שיעור חומש ופרש"י ומפרשים, ובאים להלימוד הרבה אנשים מהמתפללים ומהשכונה.

"במוצאי ש"ק פ' ויחי תשכ"ב. התאספו ת"ל עשיריות אנשים כ"י, בלי הבט על השלג והקור שהיה באותו לילה, ובהם רבנים, בעלי-בתים בני תורה, חסידים, יראי אלוקים ואנשי מעשה להשתתף בהסיום רמס' תענית.

"בעת הסיום היה נערך סעודת מלווה-מלכה נהדרת, שנערכה ע"י הפרעזידנט ר' משה נעמעט שי', הגבאים ר' הלל פלאצקער ור' חיים-מרדכי ווייס שיחיו והוועד.

"הרב רמ"פ כ"ץ מגיד השיעור, סיים המסכת ואמר הדרן (פלפול בסוגיא ד'משנכנס אדר מרבין בשמחה', ובסוגיא ד'בת מלך שואלת מבת כהן גדול, ובת כהן גדול מבת סגן', והחילוק שבין שיטת הבבלי בזה לשיטת הירושלמי, בנוי על שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש משנת תשי"א).

"האדמו"ר מנאווימנסק הרה"צ רנ"מ פערלאו שליט"א אמר פלפול עמוק (בסוגיא 'אם שיר מעכב הקרבן וכו' גדולה ת"ת יותר מהקרבן תמידין' וכו').

"ההדרן והנאום של האדמו"ר מנאווימנסק נשמעו בהקשבה מיוחדת ובשימת לב מכל הנאספים.

בעלי-בתים בני תורה, חסידים ואנשי מעשה ותלמידי הישיבות להשתתף בהסיום דמס' ביצה.

"הרב רמ"פ הכהן כ"ץ שליט"א סיים המס' ואמר הדרן בנוי בעיקרו על שיחת כ"ק האדמו"ר שליט"א משנת תשט"ו, כן נאמו הרב הגאון ר' מרדכי מענטליק שליט"א (חתנו השני של הרה"ח ר' דוד הלוי שטאקהאמער ע"ה), ר"מ בשיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש ומחבר ספר "אמרי מרדכי" והרב ר' אריה-לייב ליש שליט"א.

(אדמו"ר מנאוואמינסק שליט"א היה אז באה"ק ב"כנסיה הגדולה").

"עניין מיוחד היה להסיום הזה — מכתבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש, שנשלח להרב רמ"פ כ"ץ נר"ו, והנדפס בראש הקונטרס הזה, שנקרא בהטעמה והקשבה ובסדר ע"י התמים ואבי-יחזקאל כהן כ"ץ שליט"א תלמיד ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש (כנו של מגיד השיעור הרב רמ"פ כ"ץ שליט"א, ונכדו של הרב הרה"ח ר' דוד הלוי ז"ל שטאקהאמער), ואחרי קריאת המכתב של כ"ק האדמו"ר שליט"א דברו הרבה ופלפלו בדבריו הק'.

"עניין מיוחד היה הסיום הזה שנערך ביום ב' עקב, ליל י"ט מנ"א העבר, שהוא היא"צ הראשון של הרה"ח הו"ח א"א נ"מ בעל מידות ועוסק במצוות ובמיוחד בענייני בית-הכנסת, מוה"ר דוד הלוי ע"ה שטאקהאמער. הרה"ח ר' דוד הלוי ע"ה היה מגזע השל"ה הקדוש, היה משרידי דוד הישן, חסיד ועניו ובעל מעשים טובים, ועוסק בתורה ובמצוות באהבה וחיבה יתירה, וזה גופא שכ"ק האדמו"ר שליט"א הואיל לתת מכתב מיוחד להסיום הזה ולהיא"צ הראשון שלו מראה על חשיבותו, וכאן המקום לציין אשר אשתקד בש"ק בהתוועדות כ"ק האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש כ"ק מנחם-אב הואיל להגיד ברבים על-דבר פטירת הרה"ח ר' דוד הלוי ע"ה שנפטר ונקבר ביום קודם, ביום ועש"ק י"ט

"עניין מיוחד היה המלווה-מלכה והסיום הזה המכתב המיוחד הנ"ל, שכ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש הואיל ליתתו, וזה מראה על גודל חשיבות השיעור הזה, המכתב נקרא על-ידי הרב ר' יוסף שי' ויינברג, בהטעמה ובהקשבה, ועשה רושם עז ואדיר על כל הנאספים והתפלאו על תוכנו המיוחד.

"הנכבד ר' פייטל גרינבערג מחשובי בע"ב בקראון הייטס, ומהמשתתפים תמידים בהשיעור גפ"ת, נתכבד באמירת רבנן קדיש לאחר סיום המסכת.

"בתור אות הכרה של חברי המשתתפים בשיעור ומתפללי ביהמ"ד, ניתנה מתנה סדר ש"ס ירושלמי, למגיד השיעור, הרב המ"פ כ"ץ, ע"י ר' פייטל גרינבערג.

"המלווה-מלכה דהתוועדות, והסיום עשו רושם עמוק על כל הנאספים ובכל שכונת קראון-הייטס והסביבה, הנואמים קראו בקריאה של חובת שיתוספו משתתפים ההשיעורים".

כעבור שלוש שנים

ושוב בגיליון קמו (תשרי-מרחשוון תשכ"ה) עמ' 38-39:

"חגיגת סיום בחברת ש"ס של ביהמ"ד עדת יעקב בהנהלתו של הרב רמ"פ כ"ץ שליט"א: "זה כמה שנים אשר בביהמ"ד עדת יעקב של הרה"צ ר' נחום-מרדכי פערלאו שליט"א האדמו"ר מנאוואמינסק (1612 קעראל סט. ברוקלין נ.י.) מתקיים שיעור לימוד גפ"ת פעמיים בשבוע ביום ב' וביום ה' בלילה. המארגן ומגיד השיעור הזה הוא הרב הגאון ר' משה-פנחס כ"ץ שליט"א. כן הוא לומד ברבים בכל שבת-קודש שיעור חומש ופרש"י ומפרשים ומשתתפים בהלימוד הרבה מהמתפללים והמשכונג (ראה "המאור" מחודש טבת תשכ"ב קונטרס ג — קיט).

"ביום ב' עקב, ליל י"ט מנחם-אב העבר, התאספו ת"ל עשיריות אנשים כ"י ובהם רבנים,

מנ"א, ובין השאר אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א היות שר' דוד ע"ה היה תמיד רצונו ללמוד תורה לשמה, הנה רצון יראיו יעשה ובטח ממלאים שם בקשתו.

"בשנת ת"ש כשכבא כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ מליובאוויטש נבג"מ זי"ע לארצות-הברית, ונכנס אליו הרה"ח ר' דוד וזוגתו הצנועה מרת לאה ע"ה, אמר להם כ"ק אדמו"ר: איהר פארדינט א יישר כוח, פאר פותח זיין דעם צינור אויף ברענגען קיין אמריקא חסידישע אינגעלייט [=ראויים אתם ליישר כוח', עבור פתיחת הצינור בהבאת אברכים חסידיים לאמריקה]."

"הסיום וסעודת מצווה עשו רושם עמוק על כל הנאספים והנואמים קראו בקריאה של חיבה להשתתף בשיעורי תורה לימוד ברבים".

הוזלת מחיר הספרים

בהתוועדות כ' במנחם-אב תשר"מ (התוועדות 'תשר"מ, כרך ד, עמ' 2441) אומר הרבי:

מומן לזמן משתפת הוצאת ספרים 'קה"ת' בהפצת המעינות — על-ידי הוזלת מחירי הספרים, כדי שמספר גדול יותר של אנשים יוכלו לרכוש ספרים, או שאותו אדם יוכל לרכוש מספר גדול יותר של ספרים, ועל-ידי זה ייתוסף בלימוד התורה.

נוהג זה היה נהוג בעיקר בעשורים המאוחרים יותר. אך הנה מצאנו בגיליון קיט של "המאור" (טבת תשכ"ב) מודעה (עמ' 49) מטעם 'קה"ת' ובה נאמר כי "בקשר ליו"ד שבט, יום ההילולא של האדמו"ר הקודם מליובאוויטש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, תעניק הוצאת קה"ת הנחה של 10% אחוז על כל הספרים החסידיים שבהוצאתם", ועוד פרטים:

הזרם בחוץ והזיעה בפנים...

הנה דיווח קצר (במדור "בעולם היהדות" שהתפרסם בגיליון צד, תמוז תשי"ט, עמ' 30) על התוועדות י"ג בתמוז תשי"ט:

גרויסע הנחות אויף ספרים!
 אין צוזאמענהאנג מיט
יו"ד שבט
 דער יארצייט טאג פון פריערדיגן ליובאוויטשער רבי'ן כ"ק אדמו"ר ר' יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע
 וועט דער "קה"ת" פארלאנג געבן במשך דעם איצטיגען חודש אלע חסידישע ספרים וועלכע זיי-נען ערשיגען ביי אונזער פארלאנג.
 (קאפיאלאן קען מען באקומען פריי) די וועלכע געניסן שטענדיג פון א הנחה ווי מוכרי ספרים און מוסדות חנוך, וועט יפאר דער צייט זייער הנחה זיין מיט 10% מער.
 * * *
 אין פארלויף פון דעם דערינאנטען חודש וועלן מיר געבן א גרויסע הנחה פון 1/3-1 און אויף דער דורך אונז ערשיינענע באוואוסטע ספרים
שדי חמד
 מיט הוטפנות
 ד. ה. אז דער פרייז פון אלע
זען פראכטסולע בענדער
 וועלכער אין רעגולער, אין איינצל פארקויף \$60, וועט פאר דער צייט קאסטן אינגאנצן \$40.
 (פאר מוכרי ספרים גאך ביליגער)
 די הנחה אין באשרענקט פאר צוויי הונדערט סעטס. דעריבער כל הקודם זכה.
 מיט באשטעלונגען זיך וועגן צו:
"KEHOT"
PUBLICATION SOCIETY
 770 Eastern Parkway, B'klyn 13, N. Y.
 HY 3-9260

"הג הגאולה והשמחה

"זרם המטר הסוחף מבחוץ, וזרם הזיעה השופעת ומטבילה את כל הרמ"ח אברים